

Kunnan- ja kaupunginhallituksille
Kuntayhtymien hallituksille

Muutoksia hallintoasioiden muutoksenhakusäännöksiin

Eduskunta hyväksyi 29.5.2015 lait hallintolain, hallintokäyttölain, korkeimmasta hallinto-oikeudesta annetun lain 2 ja 6 §:n sekä uhkasakkolain 24 §:n muuttamisesta. Samanaikaisesti hyväksyttiin muutokset 174:n lain muutoksenhakusäännöksiin.

Oikaisuvaatimus tulee laajemmin käyttöön muutoksenhaun ensi vaiheena myös hallintovalitusasioissa. Hallintolakiin tehtiin tarkistuksia muun muassa siihen liittyen, kenellä on oikeus hakea oikaisua, ja oikaisun vaikutuksesta päätöksen täytäntöönpanoon. Valituslupasääntelyn soveltamisalaa laajennettiin uusiin asiaryhmiin haettaessa muutosta hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Lainmuutosten tavoitteena on tehostaa ja nopeuttaa oikeussuojan antamista hallinto-asioissa sekä kehittää korkeimman hallinto-oikeuden roolia hallintoa ja hallintolainkäyttöä linjaratkaisuin ohjaavan tuomioistuimen suuntaan.

Lainmuutokset tulevat voimaan 1.1.2016 ja niitä sovelletaan 1.1.2016 jälkeen tehtyihin hallintopäätöksiin. Kuntien ja kuntayhtymien tulee päivittää hallintopäätöksiin liitettävät muutoksenhakuohjeet uutta lainsäädäntöä vastaaviksi 1.1.2016 alkaen.

Lisätiedot:

Palvelusähköposti: hallintolakimiehet@kuntaliitto.fi
Lakimies Saija Haapalehto, p. 050 567 0862
Johtava lakimies Katariina Huikko, p. 050 566 4327
Lakimies Mervi Kuittinen, p. 050 520 8071
Johtava lakimies Kirsi Mononen, p. 040 569 5511
Johtava lakimies Riitta Myllymäki, p. 050 349 5460
Lakimies Ida Sulin, p. 050 563 3023
Lakiasian johtaja Arto Sulonen, p. 0400 850 232

Taustaa

Lainmuutosten keskeisenä tavoitteena on tehostaa ja nopeuttaa oikeussuojan antamista hallintoasioissa sekä kehittää korkeimman hallinto-oikeuden roolia hallintoa ja hallintolainkäyttöä linjaratkaisuina ohjaavan tuomioistuimen suuntaan. Tavoitteena on siirtää painopistettä hallintoasioiden muutoksenhaussa mahdollisimman varhaiseen asian käsittelyvaiheeseen.

Muutoksilla pyritään myös yhtenäistämään ja selkeyttämään muutoksenhakusääntelyä eri asiaryhmissä. Oikaisuvaatimusta ja valituslupaa koskevien säännösten lisääminen asiaryhmäkohtaisesti eri hallinnonalojen lainsäädäntöön merkitsee, että muutoksia tehdään useisiin eri hallinnonalojen lakeihin.

Muutoksenhaku opetusasioissa, sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä yhdyskunta, ympäristö - ja maankäyttöasioissa

Kuntaliiton opetus- ja kulttuuriyksikkö on laatinut opetusalaa koskevista lainmuutoksista liitteenä olevan tiedotteen.

Keskeisimmät muutokset sosiaali- ja terveydenhuollossa koskevat lakia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista sekä lakia sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä. Muutoksia näiden lakien osalta tehtiin muun muassa oikaisuvaatimuksen määräaikaan, mahdollisuuteen toimittaa valitus päätöksen tehneelle viranomaiselle sekä valituskelpoisuuteen korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Sosiaali- ja terveydenhuollon muutosten osalta asiasta tiedotetaan tarkemmin myöhemmin julkaistavalla kuntauutisella sekä asiakasmaksujen muutoksia koskevan yleiskirjeen yhteydessä.

Pelastustoimen, ympäristöterveyden, vesihuollon, joukkoliikenteen, lomituspalvelujen, asumistoimen, maastoliikenteen, jätelain, kadunhoidon ja kuntien etuostolain muutostenhakusäännöksiin tehtiin eräitä muutoksia, jotka suurimmalta osin liittyvät valituslupasääntelyyn ja joiltakin osin oikaisumenettelyn käyttöönottoon. Kuntaliiton substanssiasiantuntijat kunkin lainsäädännön osalta tiedottavat muutoksista erikseen.

Kuntalain mukainen muutoksenhaku

Kuntalain muutoksenhakusäännöksiä ei tässä yhteydessä muutettu. Kuntalain muutoksenhakusäännökset (oikaisuvaatimus ja kunnallisvalitus) ovat erityislakeihin nähden toissijaisia ja syrjäytyvät kun erityislaissa säädetään oikaisumenettelystä ja hallintovalituksesta.

Hallintolakia sen sijaan sovelletaan kuntalakiin nähden toissijaisena. Hallintolain oikaisuvaatimusmenettelyä koskevaa 7 a lukua sovelletaan siten vain täydentävänä kuntalain mukaisissa oikaisuvaatimuksissa.

Oikaisuvaatimusmenettelyyn täsmennyksiä

Oikaisuvaatimusmenettelystä on jo entuudestaan yleissäännökset hallintolain 7a luvussa. Laissa ei kuitenkaan ole ollut säännöksiä siitä, kenellä on oikeus tehdä oikaisuvaatimus tai millä viranomaisella on toimivalta oikaisuvaatimuksen käsittelemiseen.

Oikaisua saa vaatia se, jolla on ennen lainmuutostakin ollut oikeus valittaa hallintopäätöksen. Oikaisua saa vaatia ensinnäkin asianosainen eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa. Myös viranomaisen saa vaatia oikaisua, jos laissa niin säädetään tai jos muutoksenhakuoikeus on viranomaisen valvottavana olevan julkisen edun vuoksi tarpeen. Säännös koskee lähinnä tilanteita, joissa valvovalla viranomaisella on ennen lainmuutosta ollut oikeus valittaa toisen viranomaisen tekemästä hallintopäätöksestä.

Oikaisuvaatimus tehdään kirjallisesti hallintopäätöksen tehneelle viranomaiselle. Ennen lainmuutosta tällainen säännös on sisällytynyt useisiin eri hallinnonalojen lakeihin. Yleissäännöksen tultua voimaan asiasta ei enää ole tarpeen säätää erikseen eri hallinnonalojen lainsäädännössä. Erikseen on kuitenkin tarpeen säätää oikaisuvaatimusviranomaisesta silloin, kun oikaisuvaatimus tehdään muulle kuin päätöksen tehneelle viranomaiselle. Oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava päätös, johon oikaisua vaaditaan, millaista oikaisua vaaditaan sekä millä perusteilla oikaisua vaaditaan.

Päätöstä, johon saa vaatia oikaisua, ei voida panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Päätös voidaan kuitenkin panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana, jos laissa niin säädetään. Jos päätös on luonteeltaan sellainen, että se on pantava täytäntöön heti, tai jos päätöksen täytäntöönpanoa ei yleisen edun vuoksi voida lykätä. Säännös vastaa päätöksen täytäntöönpanokelpoisuutta koskevaa hallintolainkäyttölain sääntelyä.

Oikaisuvaatimus entistä useammin muutoksenhaun ensi vaiheena

Oikaisuvaatimuksen käytön laajentamisen tavoitteena on vahvistaa hallintoviranomaisen roolia oikeusturvan antamisessa. Lainmuutokset on tehty asianomaisiin erityislakeihin. Tarkoituksena on, että asiat, joissa ei ole periaatteellista tulkintaerimielisyyttä, voitaisiin käsitellä hallintoviranomaisessa, jolloin hallinto-oikeudet voisivat keskittyä varsinaisten oikeusriitojen ratkaisuun.

Oikaisuvaatimuksen ulkopuolelle jäävät asiaryhmät, joissa asia selvitetään erityisen perusteellisesti jo ensi vaiheen hallintomenettelyssä tai joihin liittyy yleensä vaativaa oikeudellista harkintaa. Tällöin oikaisuvaatimusvaihe voisi tarpeettomasti pidentää asian käsittelyn kokonaiskestoa. Tällaisia asioita ovat esimerkiksi monet asianosaisen ja yhteiskunnan kannalta merkittävät lupa-asiat kuten elinkeinolupa-asiat.

Valituslupajärjestelmän laajentaminen uusiin asiaryhmiin

Hallintolainkäyttölain 13 §:n mukaan muussa laissa voidaan säätää, että valituksen tekemiseksi korkeimmalle hallinto-oikeudelle tarvitaan valituslupa. Noin puolet kaikista korkeimpaan hallinto-oikeuteen saapuneista asioista onkin tähän mennessä kuulunut valituslupasääntelyn piiriin.

Erityislakeihin tehtiin muutoksia valituslupajärjestelmän laajentamiseksi uusiin asiaryhmiin. Valituslupaa ei kuitenkaan jatkossakaan vaadita asiaryhmissä, joihin valitusvaiheessa useimmiten liittyy vaativia oikeuskysymyksiä tai jotka ovat yleensä asianosaisen tai yhteiskunnan kannalta erityisen merkittäviä tai laaja-alaisia. Tällaisia asioita ovat esimerkiksi elinkeinoluvan peruuttamista, merkittävää hallinnollista seuraamusta tai hallinnollisen pakkokeinon täytäntöönpanoa koskevat asiat. Valituslupaa ei myöskään tarvita lasten tahdonvastaista huostaanottoa koskevissa asioissa eikä muissa hallintoriita-asioissa, joissa korkein hallinto-oikeus toimii ensimmäisenä ja ainoana muutoksenhakuasteena.

Muutokset hallintolainkäyttölakiin ja korkeimmasta hallinto-oikeudesta annettuun lakiin

Ministeriöiden hallintopäätöksistä valitetaan hallinto-oikeuteen. Suoraan korkeimpaan hallinto-oikeuteen valitetaan vuodesta 2016 alkaen vain valtioneuvoston yleisistunnon hallintopäätöksistä. Yleissäännöksestä voidaan tarvittaessa säätää poikkeuksia muussa lainsäädännössä. Valituksen voi tehdä vain sillä perusteella, että päätös on lainvastainen. Ehdotettu säännös perustuu vakiintuneeseen tulkintaan, jonka mukaan hallintotuomioistuimen toimivaltaan kuuluu arvioida ainoastaan valituksen kohteena olevan päätöksen lainmukaisuutta.

Jos asiassa tarvitaan valituslupa, päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Täytäntöönpanoon ei kuitenkaan saa ryhtyä, jos valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi tai jos korkein hallinto-oikeus kieltää täytäntöönpanon.

Lainvoimaisen päätöksen poistamista tai purkua saa hakea vain yhden kerran samassa asiassa, jollei asiaa ole välttämätöntä tutkia uudelleen. Korkeimmasta hallinto-oikeudesta annettua lakia muutettiin niin, että päätös purkamista tai poistamista koskevassa asiassa voidaan jatkossa tehdä yhden jäsenen kokoonpanossa, jos hakemus jätetään tutkimatta. Tarvittaessa hakemus voidaan käsitellä myös esimerkiksi kolmen tai viiden jäsenen kokoonpanossa.

Uhkasakon asettamista koskevassa asiassa haetaan muutosta kuten päävelvoitteeseen

Muutosta uhkasakon asettamiseen haetaan jatkossa samalla tavoin kuin päävelvoitteeseen. Muutoksenhausta päävelvoitteen asettamiseen säädetään kyseessä olevassa erityislaissa. Uhan asettaminen liittyy aina tiettyyn päävelvoitteeseen ja niistä annetaan yleensä yhteinen päätös, joten on johdonmukaista, että niihin haetaan muutosta samalla tavoin. Uhkasakon tuomitsemista koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen ja korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Henkilötietolaki ja julkisuuslaki valituslupajärjestelmän piiriin

Henkilötietolain mukaisiin tietosuojavaltuutetun ja tietosuojalautakunnan päätöksiin haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeuden henkilötietolain nojalla antamaan päätökseen saa jatkossa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Samoin hallinto-oikeuden julkisuuslain nojalla antamaan päätökseen voi jatkossa hakea muutosta valittamalla, mikäli korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

SUOMEN KUNTALIITTO

Hanna Tainio
varatoimitusjohtaja

Saija Haapalehto
lakimies

Liitteet

Tiedote muutoksenhakusäännösten muutoksista opetusasioissa
Laki hallintolainkäyttölain muuttamisesta 891/2015
Laki korkeimmasta hallinto-oikeudesta annetun lain 2 ja 6 §:n muuttamisesta 892/2015
Laki hallintolain muuttamisesta 893/2015
Laki uhkasakkolain 24 §:n muuttamisesta 894/2015
Laki henkilötietolain muuttamisesta 901/2015
Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 33 §:n muuttamisesta 907/2015

Muutoksia hallintoasioiden muutoksenhakusäännöksiin 1.1.2016 lukien

Perusopetuslakiin, lukiolakiin, taiteen perusopetuksesta annettuun lakiin, ammatillisesta peruskoulutuksesta, sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettuun lakiin, hallintolakiin ja hallintolainkäyttölakiin sekä 160 muuhun lakiin on tehty muutoksia, jotka tulevat voimaan 1.1.2016 lukien.

Hallintolain mukainen oikaisuvaatimus tulee nykyistä laajemmin käyttöön muutoksenhaun ensi vaiheena myös hallintovalitusasioissa, jolloin hallintotuomioistuimeen saa valittaa vasta oikaisuvaatimukseen annetusta päätöksestä.

Myös valituslupasäätelyn soveltamisalaa on laajennettu uusiin asiaryhmiin muutoksenhaussa hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valituslupasäätelyllä on sekä rajoitettu niiden asioiden määrää, joissa korkein hallinto-oikeus antaa asiaratkaisun että muutettu valituslupakieltoja valituslupasäätelyksi asiaryhmissä, joihin voi sisältyä oikeudellisesti tulkinnanvaraisia kysymyksiä tai kun kyse on henkilön perusoikeuksista. Valituslupa-asiassa korkeimman hallinto-oikeuden on tutkittava, onko asiassa valitusluvan myöntämisen perustetta. Valitusluvan perusteita, joista säädetään hallintolainkäyttölain 13 §:ssä, ei ole tässä yhteydessä muutettu.

Muutokset tulevat voimaan 1.1.2016. Uusia muutoksenhakusäännöksiä sovelletaan niiden voimassa ollessa tehtyihin hallintopäätöksiin.

Kuntien ja kuntayhtymien tulee päivittää hallintopäätöksiin liitettävät muutoksenhakuohjeet uutta lainsäädäntöä vastaaviksi 1.1.2016 alkaen. Päätöksiin liitettävät muutoksenhakuohjeet löytyvät Suomi.fi - verkkopalvelusta työhuone -osiosta (Muutoksenhakuohjemallit kuntien käyttöön - Työhuone). Opetus- ja kulttuuritoimen osalta verkkopalvelusta löytyvät muutoksenhakumallit päivitetään syksyn aikana 1.1.2016 voimaan tulevien säännösten mukaisiksi.

Kuntaliitto antaa asiasta yleiskirjeen syksyn aikana. Myös Kuntaliiton Muutoksenhaku kunnan viranomaisen päätöksestä -julkaisu tullaan päivittämään ja se ilmestyy kevään 2016 aikana.

LAKI PERUSOPETUSLAIN MUUTTAMISESTA (959/2015)

1. Oikaisuvaatimus (perusopetuslaki 42 §)

Oikaisuvaatimuksen käyttöä muutoksenhaun ensi vaiheena on perusopetuslaissa laajennettu. Perusopetuslakia on 1.1.2016 lukien muutettu siten, että asioihin, joihin nykyisin haetaan muutosta hallintovalituksin aluehallintovirastolta, saa jatkossa vaatia hallintolain mukaista oikaisua.

Yleiset säännökset oikaisuvaatimuksesta sisältyvät hallintolain 7 a lukuun. Niitä sovelletaan siltä osin kuin perusopetuslaissa ei toisin säädetä.

Hallintolain mukaista oikaisua saa vaatia päätöksiin, jotka koskevat

- oppilaaksi ottamista,
- 13 §:ssä tarkoitettua oikeutta saada uskonnon ja elämäntiedon opetusta
- 17 §:ssä tarkoitettua erityisen tuen järjestämistä
- 18 §:ssä säädettyjä erityisiä opetusjärjestelyjä
- 25 §:n 2 momentissa säädettyä pidennettyä oppivelvollisuutta sekä
- 27 §:ssä säädettyä perusopetuksen poikkeavaa aloittamisajankohtaa.

Oppilaaksi ottamista, erityisen tuen järjestämistä, erityisiä opetusjärjestelyjä ja perusopetuksen poikkeavaa aloittamisajankohtaa koskeviin päätöksiin, joihin nykyisin haetaan muutosta valittamalla aluehallintovirastolta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään, haetaan 1.1.2016 lukien oikaisua siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Myös päätökseen oikeudesta saada uskonnon ja elämäkatsomustiedon opetusta haetaan jatkossa muutosta ensin oikaisuvaatimuksella aluehallintovirastolta. Tämä on muutos nykytilaan, jolloin muutosta on haettu hallintovalituksin hallinto-oikeudelta. On katsottu tarkoituksenmukaiseksi, että muutoksenhakuasia, joka koskee oikeutta saada tietyn aineen opetusta, ratkaistaan ensi vaiheessa aluehallintovirastossa eikä suoraan hallinto-oikeudessa.

Perusopetuslaissa ei ole aiemmin säädetty muutoksenhausta pidennettyä oppivelvollisuutta koskevaan päätökseen. Jatkossa myös pidennettyä oppivelvollisuutta koskeva päätös kuuluu hallintolain mukaisen oikaisuvaatimusmenettelyn piiriin.

Oikaisuvaatimus tehdään aluehallintovirastolle.

Oikaisuvaatimus tulee tehdä 14 päivän kuluessa siitä, kun päätös on annettu oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle tiedoksi. Tässä tarkoitettut asiat tulee käsitellä kiireellisinä (42 b §).

Perusopetuslaissa ei säädetä muutoksenhausta perusopetuslain 8 a luvussa tarkoitettua aamu- ja iltapäivätoimintaa koskevassa päätöksenteossa. Tältä osin nykytilaan ei tule muutosta, vaan jatkossakin aamu- ja iltapäivätoimintaan ottamista koskevaan päätökseen haetaan muutosta siten kuin kuntalaissa säädetään.

2. Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen (perusopetuslaki 42 a §)

Päätöksiin, jotka koskevat oppilaalle annettavaa kirjallista varoitusta, oppilaan määräaikaista erottamista, tai perusopetuslain 31, 32 tai 33 §:ssä taikka 34 §:n 1 momentissa säädettyä etua ja oikeutta, haetaan edelleen muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Näiltä osin perusopetuslain muutoksenhakusäännöksiin ei ole tullut muutoksia.

Myös aluehallintoviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Tämä vastaa nykytilaa, jossa aluehallintoviraston antamaan päätökseen saa hakea muutosta hallintovalituksin hallinto-oikeudelta. Tässä yhteydessä valitusoikeus hallinto-oikeuteen laajenee koskemaan myös perusopetuksen poikkeavaa aloittamisajankohtaa koskevia asioita. Aiemmin tämä on ollut perusopetuslain nojalla kielletty.

Valitus hallinto-oikeuteen tulee tehdä 14 päivän kuluessa siitä, kun päätös on annettu oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle tiedoksi. Edellä tarkoitettut asiat tulee käsitellä kiireellisinä.

3. Muutoksenhaku oppilaan arviointia koskevaan päätökseen (perusopetuslaki 42 c §)

Perusopetuslakiin on lisätty oppilaan arvioinnin muutoksenhakua koskeva 42 c §. Kuten aiemminkin oppilaan arviointia koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla vaan pyytämällä arvioinnin uusimista.

Arvioinnin uusimista koskevat säännökset on siirretty perusopetusasetuksesta perusopetuslakiin. Lisäksi säännöstä on täydennetty siten, että muutoksenhakuun on oikeutettu huoltajan lisäksi oppilaan muu laillinen edustaja sekä 15 vuotta täyttänyt oppilas itse. Oppilaan ja hänen huoltajansa tai muun laillisen edustajansa oikeus on rinnakkainen. Kuten aiemminkin em. tahot voivat pyytää rehtorilta opinnoissa etenemistä tai vuosiluokalle jättämistä koskevan päätöksen tai päättöarvioinnin uusimista kahden kuukauden kuluessa tiedon saamisesta. Uudesta arvioinnista päättävät koulun rehtori ja oppilaan opettajat yhdessä.

Perusopetusasetuksen mukainen arvioinnin oikaisumenettely korvataan hallintolain mukaisella oikaisuvaatimusmenettelyllä. Jatkossa oppilaan huoltaja tai muu laillinen edustaja tai 15 vuotta täyttänyt oppilas itse saa vaatia hallintolain mukaista oikaisua pyynnöstä tehtyyn uuteen arviointiin tai ratkaisuun, jolla pyyntö on hylätty. Oikaisuvaatimus tulee tehdä aluehallintovirastolle 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Selvyyden vuoksi pykälässä säädetään myös niistä ratkaisuvaihtoehdoista, jotka aluehallintovirastolla on oikaisuvaatimuksen johdosta käytettävissään. Aluehallintovirasto voi muuttaa hallintopäätöstä, kumota päätöksen, hylätä oikaisuvaatimuksen tai palauttaa asian rehtorille uudelleen käsiteltäväksi.

4. Valituskiellot (perusopetuslaki 42 d §)

Perusopetuslakiin lisätyssä 42 d §:ssä säädetään valituskielloista. Käytännössä säännös vastaa nykytilaa.

Muuhun oppilaan kurinpitoa koskevaan päätökseen (36 §) kuin oppilaalle annettavaa kirjallista varoitusta tai määräaikaista erottamista koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Niihin hallinto-oikeuden päätöksiin, joissa ensimmäisenä muutoksenhakuvaiheena on ollut oikaisuvaatimus aluehallintovirastolle, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Aluehallintoviraston päätökseen oppilaan arviointia koskevassa asiassa ei saa hakea muutosta valittamalla.

5. Valituslupa korkeimpaan hallinto-oikeuteen (perusopetuslaki 42 e §)

Perusopetuslakiin on lisätty valituslupamenettelyä koskeva 42 e §. Sen mukaan, jollei perusopetuslaissa toisin säädetä, hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Käytännössä valituslupamenettelyä sovelletaan jatkossa hallinto-oikeuden antamiin päätöksiin, jotka koskevat oppilaalle annettavaa kirjallista varoitusta, oppilaan määräaikaista erottamista, tai perusopetuslain 31, 32 tai 33 §:ssä taikka 34 §:n 1 momentissa säädettyä etua ja oikeutta. Muutosta aiempaan on siten se, että oppilaan kirjallista varoitusta ja määräaikaista erottamista koskevan päätöksen valituskielto hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen muuttuu valituslupasääntelyksi. Opetuksen maksuttomuutta, koulumatka- ja majoitusetuutta sekä tapaturman hoidon korvaamista koskevien päätösten jatkovalitusmahdollisuus hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen muuttuu valituslupasääntelyksi.

LAKI LUKIOLAIN MUUTTAMISESTA (958/2015)

1. Oikaisuvaatimus (lukiolaki 34 §)

Oikaisuvaatimuksen käyttöä muutoksenhaun ensi vaiheena on lukiolaissa laajennettu. Lukiolakia on muutettu siten, että asioihin, joihin nykyisin mukaan haetaan muutosta hallintovalituksella aluehallintovirastolta, saa jatkossa vaatia hallintolain mukaista oikaisua.

Yleiset säännökset oikaisuvaatimuksesta sisältyvät hallintolain 7 a lukuun. Niitä sovelletaan, jollei lukiolaissa toisin säädetä.

Hallintolain mukaista oikaisua saa vaatia päätöksiin, jotka koskevat

- opiskelijaksi ottamista
- 13 §:ssä säädettyjä erityisiä opetusjärjestelyjä
- muualla suoritettujen opintojen hyväksi lukemista
- lukion suoritusajan pidentämistä ja opiskelijan katsomista eronneeksi lukiosta
- 9 §:ssä tarkoitettua oikeutta saada uskonnon ja elämäntutkimustiedon opetusta.

Opiskelijaksi ottamista, erityisiä opetusjärjestelyjä, muualla suoritettujen opintojen hyväksi lukemista, lukion suoritusajan pidentämistä ja opiskelijan katsomista eronneeksi lukiosta koskeviin päätöksiin, joihin nykyisin haetaan muutosta valittamalla aluehallintovirastolta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään, haetaan siis jatkossa oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään.

Myös päätökseen oikeudesta saada uskonnon ja elämäntutkimustiedon opetusta haetaan jatkossa muutosta ensin oikaisuvaatimuksella aluehallintovirastolta. Tämä on muutos nykytilaan, jolloin muutosta on haettu hallintovalituksin hallinto-oikeudelta. On katsottu tarkoituksenmukaiseksi, että muutoksenhaku-asia, joka koskee oikeutta saada tietyn aineen opetusta, ratkaistaan ensi vaiheessa aluehallintovirastossa eikä suoraan hallinto-oikeudessa.

Oikaisuvaatimus tehdään aluehallintovirastolle.

Oikaisuvaatimus tulee tehdä 14 päivän kuluessa siitä, kun päätös on annettu opiskelijalle tiedoksi. Tässä tarkoitettut asiat tulee käsitellä kiireellisinä (34 b §).

2. Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen (lukiolaki 34 a §, 34 b §)

Päätöksiin, jotka koskevat opiskelijalle annettavaa varoitusta, opiskelijan määräaikaista erottamista, opiskelijan erottamista asuntolasta määräajaksi tai opintojen jäljellä olevaksi ajaksi, koulutuksesta pidättämistä rikostutkimuksen ajaksi tai 28 §:ssä säädettyä etua ja oikeutta, haetaan edelleen muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Näiltä osin lukiolain muutoksenhakusääntöihin ei ole tullut muutoksia. Mainitut asiat tulee käsitellä kiireellisinä. Kuten aiemminkin valitus tulee tehdä 14 päivän kuluessa siitä, kun päätös on annettu opiskelijalle tiedoksi.

Myös aluehallintoviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Tämä vastaa nykytilaa, jossa aluehallintoviraston antamaan päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksin hallinto-oikeudelta.

Valitus hallinto-oikeuteen tulee tehdä 14 päivän kuluessa siitä, kun päätös on annettu opiskelijalle tiedoksi. Edellä tarkoitetut asiat tulee käsitellä kiireellisinä.

3. Valituslupa korkeimpaan hallinto-oikeuteen (lukiolaki 34 c §)

Lukiolakiin on lisätty valituslupaa koskeva 34 c §. Sen mukaan, jollei lukiolaissa toisin säädetä, jatkossa hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Käytännössä valituslupamenettelyä sovelletaan hallinto-oikeuden antamiin päätöksiin, jotka koskevat opiskelijalle annettavaa varoitusta, opiskelijan määräaikaista erottamista, opiskelijan erottamista asuntolasta määräajaksi tai opintojen jäljellä olevaksi ajaksi, koulutuksesta pidättämistä rikostutkimuksen ajaksi tai 28 §:ssä säädettyä etua ja oikeutta.

4. Muutoksenhaku opiskelijan arviointia koskevaan päätökseen (lukiolaki 34 d §)

Lukiolakiin on lisätty opiskelijan arvioinnin muutoksenhakua koskeva 34 d §. Kuten aiemmin opiskelijan arviointia koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla vaan pyytämällä arvioinnin uusimista.

Arvioinnin uusimista koskevat säännökset on siirretty lukioasetuksesta lakiin. Sisällöllisesti säännöksiä ei ole muutettu. Kuten aiemmin opiskelija voi pyytää rehtorilta opinnoissa etenemistä koskevan päätöksen tai päättöarvioinnin uusimista kahden kuukauden kuluessa tiedon saamisesta. Uudesta arvioinnista päättävät koulun rehtori ja opiskelijan opettajat yhdessä.

Lukioasetuksen mukainen arvioinnin oikaisumenettely korvataan hallintolain mukaisella oikaisuvaatimusmenettelyllä. Jatkossa opiskelija saa vaatia hallintolain mukaista oikaisua pyynnöstä tehtyyn uuteen arviointiin tai ratkaisuun, jolla pyyntö on hylätty. Oikaisuvaatimus tulee tehdä aluehallintovirastolle 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Selvyyden vuoksi pykälässä säädetään myös niistä ratkaisuvaihtoehdoista, jotka aluehallintovirastolla on oikaisuvaatimuksen johdosta käytettävissään. Aluehallintovirasto voi muuttaa hallintopäätöstä, kumota päätöksen, hylätä oikaisuvaatimuksen tai palauttaa asian rehtorille uudelleen käsiteltäväksi.

5. Valituskiellot (lukiolaki 34 e §)

Lukiolakiin lisätyssä 34 e §:ssä säädetään valituskielloista. Käytännössä säännös vastaa nykytilaa.

Muuhun kurinpitoa koskevaan päätökseen kuin opiskelijalle annettavaa kirjallista varoitusta tai määräaikaista erottamista (mukaan lukien asuntolasta erottaminen) koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Niihin hallinto-oikeuden päätöksiin, joissa ensimmäisenä muutoksenhakuvaiheena on oikaisuvaatimus aluehallintovirastolle, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Aluehallintoviraston päätökseen opiskelijan arviointia koskevassa asiassa ei myöskään saa hakea muutosta valittamalla.

LAKI AMMATILISESTA PERUSKOULUTUKSESTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA (955/2015)

Oikaisuvaatimus muutoksenhaun ensi vaiheena on otettu käyttöön ammatillisessa peruskoulutuksessa jo aiemmin. Oikaisuvaatimusmenettelyn soveltamisalaa ei ole nykyisestä laajennettu.

Tässä yhteydessä ammatillisesta peruskoulutuksesta annettuun lakiin on lisätty valituslupamenettelyä koskeva 44 f §. Sen mukaan, jollei ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa toisin säädetä hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää siihen luvan. Muilta osin ammatillisen peruskoulutuksen muutoksenhakusäännöksiin ei ole tehty sisällöllisiä muutoksia.

LAKI TAITEEN PERUSOPETUKSESTA ANNETUN LAIN 10 §:N MUUTTAMISESTA (957/2015)

Oikaisuvaatimus muutoksenhaun ensi vaiheena on otettu käyttöön taiteen perusopetuksessa. Taiteen perusopetuksesta annettua lakia on muutettu 1.1.2016 lukien siten, että asioihin, joihin nykyisin voi hakea muutosta hallintolainkäyttölain mukaisella hallintovalituksella, saa jatkossa vaatia hallintolain mukaista oikaisua.

Yleiset säännökset oikaisuvaatimuksesta sisältyvät hallintolain 7 a lukuun. Hallintolain säännöksiä sovelletaan siltä osin kuin taiteen perusopetuksesta annetussa laissa ei toisin säädetä.

1. Oikaisuvaatimus (laki taiteen perusopetuksesta 10 §)

Hallintolain mukaista oikaisua saa vaatia päätöksiin, jotka koskevat

- oppilaaksi ottamista
- 12 §:ssä tarkoitettua oppilasmaksua.

Oikaisuvaatimus tehdään aluehallintovirastolle.

Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Oppilaaksi ottamista koskeva valitus tulee käsitellä kiireellisenä. Hallinto-oikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Oppilaaksi ottamista koskevat oikaisuvaatimus ja valitus tulee tehdä 14 päivän kuluessa siitä, kun päätös on annettu oppilaalle tai hänen huoltajalleen tai muulle lailliselle edustajalle tiedoksi.

Taiteen perusopetuksesta annetussa laissa ei säädetä oppilasmaksua koskevan oikaisuvaatimuksen muutoksenhakuajasta. Näin ollen 12 §:ssä tarkoitettua oppilasmaksua koskeva oikaisuvaatimusaika määräytyy hallintolain (49 c §) mukaan. Oikaisuvaatimus on tehtävä 30 päivän kuluessa oppilasmaksua koskevan päätöksen tiedoksisaannista.

2. Oppilaan arvioinnin uusiminen ja oikaisu (laki taiteen perusopetuksesta 10 §)

Lisäksi taiteen perusopetuksesta annetun lain muutoksenhakua koskevaan 10 §:n on siirretty säännökset oppilaan arvioinnin uusimisesta ja oikaisusta, joista aiemmin on säädetty asetuksella.

Arvioinnin uusimista ja oikaisua koskevia säännöksiä ei ole sisällöllisesti muutettu. Edelleen oppilas voi kahden kuukauden kuluessa arvioinnista tiedon saatuaan pyytää arvioinnin suorittanutta opettajaa tai opettajia uusimaan arvioinnin. Jos oppilas on tyytymätön uuteen arviointiin tai ratkaisuun, jolla pyyntö on hylätty, oppilas voi pyytää arviointiin oikaisua rehtorilta. Arvioinnin oikaisua koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Myös muutoksenhakukielto vastaa nykytilaa.

LAKI SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON ASIAKASMAKSUISTA ANNETUN LAIN 15 §:N MUUTTAMISESTA (1022/2015)

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muutoksenhakua koskevaa 15 §:ä on muutettu 1.1.2016 lukien. Varhaiskasvatustilain 13 §:n mukaan lasten päivähoidosta perittäviin maksuihin sovelletaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettua lakia (734/1992) ja sen nojalla annettuja säännöksiä, sellaisena kuin ne ovat voimassa tammikuun 1 päivänä 2013. Näin ollen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain muutoksenhakumenettelyä koskevia muutoksia ei sovelleta lasten päivähoidosta perittäviin maksuihin.

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 11 päivänä elokuuta 2015

891/2015

Laki

hallintolainkäyttölain muuttamisesta

Annettu Naantalissa 7 päivänä elokuuta 2015

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan hallintolainkäyttölain (586/1996) 7, 13, 31 ja 79 §, sellaisina kuin niistä ovat 7 §
osaksi laissa 433/1999 sekä 13 ja 79 § osaksi laissa 698/2005, ja
lisätään lakiin uusi 64 a § seuraavasti:

7 §

*Valitus valtion hallintoviranomaisen
päätöksestä*

Valtioneuvoston alaisen viranomaisen ja ministeriön päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Valtioneuvoston yleisistunnon päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

13 §

Valitusoikeuden rajoittaminen

Laissa säädetään erikseen siitä, milloin 7—9 §:ssä tarkoitettun viranomaisen päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tai milloin valittamiseen korkeimmalle hallinto-oikeudelle tarvitaan valituslupa.

Kun muutoksenhaussa hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen tarvitaan muun lain mukaan valituslupa, lupa on myönnettävä, jos:

1) lain soveltamisen kannalta muissa sa-

manlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;

2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aiheutta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai

3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Jos pääasiassa annetusta ratkaisusta valittaminen on kielletty tai valittamiseen tarvitaan valituslupa, vastaava rajoitus koskee myös valittamista pääasiaan liittyvästä ratkaisusta.

Tässä pykälässä tarkoitettut valitusoikeuden rajoitukset eivät koske muutoksenhakua hallinto-oikeuden hallintoriita-asiassa antamaan päätökseen, ellei erikseen toisin säädetä.

31 §

Päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus

Päätöstä, johon saa hakea muutosta valittamalla, ei saa panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman.

Päätös voidaan kuitenkin panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana, jos laissa niin säädetään tai jos päätös on luonteeltaan sellainen, että se on pantava täytäntöön heti, tai jos päätöksen täytäntöönpanoa ei yleisen edun vuoksi voida lykätä.

Jos asiassa tarvitaan valituslupa, valitus ei estä täytäntöönpanoa. Täytäntöönpanoon ei kuitenkaan saa ryhtyä, jos valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi tai jos korkein hallinto-oikeus kieltää täytäntöönpanon.

64 a §

Kantelun ja purun rajoittaminen

Asianosainen saa hakea samassa asiassa päätöksen purkamista tai poistamista vain kerran, jollei asiaa ole erityisen painavasta syystä välttämätöntä tutkia uudelleen.

79 §

Valitus muusta kuin käsittelyn lopettavasta päätöksestä

Erikseen valitetaan asian käsittelyn aikana tehdystä päätöksestä, jolla on:

1) määrätty todistajan tai muun henkilön oikeudesta korvaukseen tai korvausvelvollisuudesta;

Naantalissa 7 päivänä elokuuta 2015

Tasavallan Presidentti
SAULI NIINISTÖ

2) kielletty asiamiestä tai avustajaa esiintymästä;

3) tuomittu oikeudenkäynnin kulun turvaamiseksi tarkoitetun velvoitteen laiminlyönnin johdosta uhkasakkoon, sakkoon tai muuhun erityiseen seuraamukseen;

4) annettu muutoksenhaunalaisen päätöksen täytäntöönpanoa koskeva määräys, jollei 13 §:n 4 momentista muuta johdu; tai

5) tuomittu käsittelyn häiritsemisestä tai muusta sellaisesta toiminnasta rangaistukseen.

Valitettaessa erikseen valitus ei estä käsittelyn aikana tehdyn päätöksen täytäntöönpanoa, ellei päätöksen tehnyt viranomainen tai siitä tehtyä valitusta käsittelevä viranomainen toisin päättä.

Edellä 1 momentin 4 kohdassa säädetystä poiketen erikseen ei kuitenkaan saa valittaa hallinto-oikeuden asian käsittelyn aikana tekemästä päätöksestä, jolla muutoksenhaun alaisen päätöksen täytäntöönpano on kielletty tai keskeytetty.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2016.

Muutoksenhaussa ennen tämän lain voimaantuloa annettuun hallintopäätökseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Oikeus- ja työministeri *Jari Lindström*

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 11 päivänä elokuuta 2015

892/2015

Laki

korkeimmasta hallinto-oikeudesta annetun lain 2 ja 6 §:n muuttamisesta

Annettu Naantalissa 7 päivänä elokuuta 2015

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan korkeimmasta hallinto-oikeudesta annetun lain (1265/2006) 2 ja 6 §, sellaisena kuin niistä on 6 § laissa 79/2013, seuraavasti:

2 §

Lainkäyttöasioina korkein hallinto-oikeus käsittelee ne muutoksenhakua ja ylimääräistä muutoksenhakua koskevat asiat, jotka sen mukaan kuin siitä muualla laissa säädetään kuuluvat korkeimman hallinto-oikeuden toimivaltaan.

6 §

Lainkäyttöasioissa korkein hallinto-oikeus on päätösvaltainen viisijäsenisenä, jolle laissa säädetä muuta kokoonpanoa.

Korkein hallinto-oikeus on päätösvaltainen myös kolmijäsenisenä käsittelemään ja ratkaisemaan:

1) valituslupaa koskevan asian ja siihen liittyvän vaatimuksen;

2) täytäntöönpanon kieltämistä tai keskeyttämistä taikka muuta täytäntöönpanosta annettavaa määräystä koskevan hakemus- tai valitusasian;

3) oikeusapua koskevan asian;

4) asian, joka koskee oikeudenkäynnin julkisuutta korkeimmassa hallinto-oikeudessa;

5) asian, jossa korkeimmalle hallinto-oikeudelle tehty valitus tai hakemus on peruutettu, ja siihen liittyvän vaatimuksen;

6) asian, jossa hallinto-oikeus tai muu hal-

lintolainkäyttöelin on jättänyt valituksen tai sen käsiteltäväksi muulla tavoin saatetun asian tutkimatta, ja siihen liittyvän vaatimuksen;

7) asian, jossa on kysymys siitä, onko muutoksenhaku korkeimmalle hallinto-oikeudelle tehty määräajassa tai onko asia jätettävä muulla perusteella korkeimmassa hallinto-oikeudessa tutkimatta, ja siihen liittyvän vaatimuksen;

8) mielenterveyslain (1116/1990) 24 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetun valitusasian, ja tällaiseen asiaan liittyvän vaatimuksen;

9) ylimääräistä muutoksenhakua koskevan asian, jos hakemus yksimielisesti hylätään tai jätetään tutkimatta, ja tällaiseen asiaan liittyvän vaatimuksen.

Edellä 2 momentissa tarkoitetussa tapauksessa asia voidaan käsitellä ja ratkaista ilman niitä asiantuntijajäseniä, joiden osallistumisesta muutoin ratkaisukokoonpanoon on erikseen säädetty.

Korkein hallinto-oikeus voi kuitenkin myös yksijäsenisenä päättää jättää tutkimatta hallintolainkäyttölain (586/1996) 64 a §:ssä tarkoitetun asian, jos korkein hallinto-oikeus on jo antanut päätöksen asianosaisen samaa asiaa koskevaan kanteluun tai purkuhake-

mukseen, sekä tällaiseen asiaan liittyvän vaatimuksen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

Naantalissa 7 päivänä elokuuta 2015

Tasavallan Presidentti
SAULI NIINISTÖ

Oikeus- ja työministeri *Jari Lindström*

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 11 päivänä elokuuta 2015

893/2015

Laki hallintolain muuttamisesta

Annettu Naantalissa 7 päivänä elokuuta 2015

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan hallintolain (434/2003) 49 b, 49 d ja 49 f §, sellaisina kuin ne ovat laissa 581/2010, seuraavasti:

49 b §

Oikaisuvaatimuksen tekeminen ja valituskielto

Laissa säädetään erikseen, jos päätökseen saa vaatia oikaisua. Tällöin päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Oikaisua saa vaatia se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa. Viranomaisen saa lisäksi vaatia oikaisua, jos laissa niin säädetään tai jos muutoksenhaku-oikeus on viranomaisen valvottavana olevan julkisen edun vuoksi tarpeen.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa tai muussa laissa säädetään.

49 d §

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti sille viranomaiselle tai muulle julkista hallin-

totehtävää hoitavalle, joka on tehnyt päätöksen. Oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava päätös, johon vaaditaan oikaisua, sekä se, millaista oikaisua vaaditaan ja millä perusteilla sitä vaaditaan.

49 f §

Päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus

Päätöstä, johon saa vaatia oikaisua, ei saa panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman.

Päätös voidaan kuitenkin panna täytäntöön lainvoimaa vaille olevana, jos laissa niin säädetään tai jos päätös on luonteeltaan sellainen, että se on pantava täytäntöön heti, tai jos päätöksen täytäntöönpanoa ei yleisen edun vuoksi voida lykätä.

Kun oikaisuvaatimus on tehty, oikaisuvaatimuksen käsittelevä viranomaisen voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon tai määrätä sen keskeytettäväksi. Täytäntöönpanon kieltämis- tai keskeytysasiassa annettuun ratkaisuun ei saa hakea erikseen muutosta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2016.

Muutoksenhaussa ennen tämän lain voi-

maantuloa annettuun hallintopäätökseen so-
velletaan tämän lain voimaan tullessa voi-
massa olleita säännöksiä.

Naantalissa 7 päivänä elokuuta 2015

Tasavallan Presidentti

SAULI NIINISTÖ

Oikeus- ja työministeri *Jari Lindström*

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 11 päivänä elokuuta 2015

894/2015

Laki

uhkasakkolain 24 §:n muuttamisesta

Annettu Naantalissa 7 päivänä elokuuta 2015

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan uhkasakkolain (1113/1990) 24 § seuraavasti:

24 §

Muutoksenhaku

Uhkasakon asettamista sekä teettämis- tai keskeyttämisuhan asettamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta siten kuin muutoksenhausta päävelvoitteen määräämistä koskevaan päätökseen säädetään.

Uhkasakon maksettavaksi tuomitsemista sekä teettämis- tai keskeyttämisuhan täytäntöön pantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Toimivaltainen hallinto-oikeus ja asi-

antuntijajäsenten osallistuminen asioiden käsittelyyn määräytyvät päävelvoitteen perusteella.

Päätökseen, jolla viranomainen ei ole hyväksynyt vaatimusta asian uudelleen käsittelemisestä 12 §:n 2 momentin mukaisesti, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

Muutoksenhaussa ennen tämän lain voimaantuloa annettuun hallintopäätökseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Naantalissa 7 päivänä elokuuta 2015

Tasavallan Presidentti

SAULI NIINISTÖ

Oikeus- ja työministeri *Jari Lindström*

HE 230/2014
LaVM 26/2014
EV 319/2014

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 11 päivänä elokuuta 2015

901/2015

L a k i

henkilötietolain 45 §:n muuttamisesta

Annettu Naantalissa 7 päivänä elokuuta 2015

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilötietolain (523/1999) 45 § seuraavasti:

45 §

Muutoksenhaku

Tietosuojavaikuttetun ja tietosuovalautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Tietosuojavaikuttettu saa hakea muutosta tietosuovalautakunnan 43 §:n nojalla tekemään päätökseen.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tietosuovalautakunnan päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2016.

Muutoksenhaussa ennen tämän lain voimaantuloa annettuun hallintopäätökseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Naantalissa 7 päivänä elokuuta 2015

Tasavallan Presidentti
SAULI NIINISTÖ

Oikeus- ja työministeri *Jari Lindström*

HE 230/2014
LaVM 26/2014
EV 319/2014

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 11 päivänä elokuuta 2015

907/2015

Laki

viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 33 §:n muuttamisesta

Annettu Naantalissa 7 päivänä elokuuta 2015

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 33 §, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 495/2005, 701/2005 ja 385/2007, seuraavasti:

33 §

Muutoksenhaku

Jos maksuvelvollinen katsoo, että määrätessä maksua valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti tämän lain 34 §:n nojalla on tapahtunut virhe, hän voi vaatia maksun oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisua on vaadittava kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.

Muuhun päätökseen ja oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 1 momen-

tissa tarkoitettussa asiassa ei saa hakea muutosta valittamalla. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Muutoksenhausta asiassa, joka koskee oikeudenkäynnin julkisuutta, on voimassa, mitä oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetussa laissa ja oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annetussa laissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2016.

Muutoksenhaussa ennen tämän lain voimaantuloa annettuun hallintopäätökseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Naantalissa 7 päivänä elokuuta 2015

Tasavallan Presidentti

SAULI NIINISTÖ

Oikeus- ja työministeri *Jari Lindström*

HE 230/2014
LaVM 26/2014
EV 319/2014